

► Podatek od towarów i usług - VAT

Podatek VAT zwany również podatkiem od wartości dodanej jest wielofazowym, potrącanym podatkiem pośrednim, stanowiącym dochód budżetu państwa. Od 1 maja 2004 roku, kiedy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej, w zakresie tego podatku zaszły największe zmiany z powodu obowiązku dostosowania przepisów dotyczących podatku VAT do wspólnotowego prawa, które stanowi system norm obowiązujących we wszystkich krajach będących członkami Unii Europejskiej. Największe zmiany uchwalone przez ustawodawcę dotyczyły wprowadzenia szczególnych procedur opodatkowania a między innymi „opodatkowania turystyki”, co zresztą było spełnieniem postulatów stawianych przez przedsiębiorców działających w tej branży. Co do zasady istota podatku od towarów i usług VAT polega na tym, iż każdy podatnik oblicza podatek tylko od wartości przez siebie dodanej w określonej fazie obrotu. Oznacza to, że od wartości netto sprzedawanego towaru lub usługi podatnik ma prawo do odjęcia wartości netto tegoż towaru/ usługi przy zakupie, a otrzymana różnica stanowi nową wartość, dodaną przez podatnika.

► Podstawowe zasady

Zasada neutralności podatku od towarów i usług dla podatnika tego podatku wyraża się tym, że poprzez realizację prawa do odliczenia podatku naliczonego, podatnik nie ponosi faktycznie ciężaru tego podatku. Oznacza to, że VAT nie powinien obciążać podatników uczestniczących w obrocie towarami i usługami, którzy nie są ich ostatecznymi odbiorcami, gdyż ciężarem tego podatku powinien być obciążony wyłącznie konsument. Realizacja tej zasady wyraża się zatem w stworzeniu takich regulacji prawnych, zgodnie z którymi podatek naliczony (zapłacony) przez podatnika, w cenie nabytych towarów i usług w ramach prowadzonej działalności opodatkowanej tym podatkiem może zostać odliczony, nie stanowiąc tym samym dla podatnika obciążenia jako koszt. Konieczność przestrzegania tej zasady w systemach podatkowych państw członkowskich szczególnie stanowczo akcentowana jest przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, który w swoich orzeczeniach wielokrotnie podkreślał, że prawo do odliczenia zostało wpro wadzone po to, aby całkowicie uwolnić przedsiębiorcę od kosztów VAT zapłaconego lub podlegającego zapłacie, w toku jego działalności gospo-darczej. „Wspólny system podatku VAT gwarantuje w ten sposób, iż wszelka działalność gospodarcza, niezależnie od jej celu lub rezultatu, jest opodat kowana w sposób całkowicie neutralny, pod warunkiem że działalność ta podlega temu podatkowi”.

W turystyce zachowanie zasady neutralności w podatku VAT jest możliwe tylko poprzez rozliczanie sprzedaży pomiędzy biurami turystycznymi według szczególnych procedur zawartych w art. 119, czyli poprzez opodat kowanie marży.

– Przedmiot opodatkowania

Zgodnie z Ustawą o podatku od towarów i usług obowiązującą w kraju opodatkowaniu tym podatkiem podlega: odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, eksport i import towarów, dostawa towarów za wynagrodzeniem do krajów Unii zwana w ustawie wewnątrzwspólnotową dostawą towarów, nabycie towarów w krajach Unii zwane wewnątrzwspólnotowym nabyciem, a także towary, które po nabyciu nie zostały sprzedane w przypadku likwidacji działalności gospodarczej.

– Stawki podatku VAT

- Stawka podstawowa 23% - stosowana jest we wszystkich czynnościach podlegających opodatkowaniu.
- Stawka obniżona 8% - stosowana do towarów i usług wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz do usług gastronomicznych z wyłączeniem sprzedaży napojów alkoholowych, kawy i herbaty, wód mineralnych oraz innych towarów opodatkowanych stawką podstawową.
- Stawka obniżona do 5% na podstawowe produkty żywnościowe takie jak: chleb, nabiał, przetwory mięsne, produkty zbożowe (mąka, kasza, makaron) oraz soki. Stawka 5% obowiązuje od 2011 roku także na książki i czasopisma

specjalistyczne.

► Stawka preferencyjna 0% - stosowana w wewnątrzwspólnotowej dostawie towarów, eksporcie towarów i usług po spełnieniu warunków wymaganych przez ustawodawcę takich jak prowadzenie odpowiedniej ewidencji oraz posiadania właściwej dokumentacji. W turystyce stawka „0” znajduje zastosowanie wówczas, jeżeli usługi nabywane od innych podatników dla bezpośredniej korzyści turysty są świadczone poza terytorium Wspólnoty. Jeżeli usługi nabywane przez innych podatników dla bezpośredniej korzyści turysty są świadczone zarówno na terytorium Wspólnoty, jak i poza nim, to usługi turystyki podlegają opodatkowaniu stawką „0” tylko w części, która dotyczy usług świadczonych poza terytorium wspólnoty. Warunkiem zastosowania stawki 0% jest posiadanie przez podatnika dokumentów potwierdzających świadczenie tych usług poza terytorium Wspólnoty.

UWAGA!

Stawki VAT podstawowa 23% i obniżona do 8% będzie obowiązywała przez okres od 01-01-2011 do 31-12-2014 rok. Od stycznia 2015 roku wracamy do stosowania poprzednich stawek czyli 22% i 7%.